Nytt verktøy i kampen mot tuberkulose

En ny test for resistensbestemmelse av tuberkulosebakterien kan bli viktig for å sikre pasienter i fattige land optimal behandling.

Hvert år smittes ca. ni millioner mennesker med tuberkulose (TB), og to millioner dør av sykdommen – de fleste i den fattige delen av verden. Ulike stammer av tuberkulosebakterien blir i økende grad resistente mot de antimikrobielle midlene som brukes i behandlingen, noe som forverrer situasjonen. Resistensbestemmelse er viktig for å kunne gi pasientene optimal behandling, men i fattige land med høy forekomst av tuberkulose er det begrensede ressurser til testing. Heidi Syre Carrière har utviklet en rask, presis

og billig test for å bestemme resistens.

– CONRAS-testen kan utføres på flytende eller fast medium som er tilsatt antituberkulosemidler, og er basert på påvisning av enzyaktivitet

Heidi Syre Carrière. Foto Universitetet i Bergen

som er spesifikk for tuberkulosebakterien. Testen er like presis og hurtig som referansetesten, og er nylig godkjent av Verdens helseorganisasjon, sier Carrière.

Hun har også undersøkt forekomst av resistens mot de viktigste antituberkulosemidler i bakterieisolater fra Sør-Afrika og Burma. Hun viser at resistensforekomsten er særlig høy i isolater fra dem som tidligere er behandlet for sykdommen.

– Dette er urovekkende og viser at det er et stort behov for hurtige og billige resistenstester, slik at tuberkulosebehandlingen i større grad kan tilpasses den enkelte pasient, sier Carrière.

Hun forsvarte avhandlingen *Antibiotic susceptibility testing of Mycobacterium tuberculosis* for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen 16.4. 2010.

Anne Forus
anneforu@online.no
Tidsskriftet

Doktoravhandlinger

Se oversikt på side 1887

Tips oss om spennende doktoravhandlinger.

www.tidsskriftet.no/doktoravhandlinger

Ordforklaringer

CONRAS-testen: Kolorimetrisk nitrat-reduktasebasert test for resistens hos tuberkulosebakterier. Testen kan brukes for et stort spekter av antituberkulosemidler. Den er evaluert for isoniazid, rifampin, streptomycin, pyrazinamid og etambutol i flytende medium, og fungerte svært godt for isoniazid og rifampin. Testen for pyrazinamidresistens fungerte også svært godt, spesielt når den blir brukt på fast medium (LJ). Testen for resistens mot streptomycin og etambutol må evalueres noe mer. Hver test koster kun tre dollar (testing av et bakterieisolat for isoniazid og rifampin), referansetestene koster mer enn 20 dollar.

Oppmerksomhet like bra som medisin

Okskarbazepin, et antiepileptikum, er et mulig alternativ til antipsykotika i behandling av uro hos pasienter med demens. Men litt mer oppmerksomhet gir samme effekt.

30–50 % av alle som får en demenssykdom, utvikler en eller annen form for uro og aggresjon. Dette er en stor belastning både for pasienten, pårørende, helsepersonell og medpasienter. Uro og aggresjon ved demens behandles ofte med antipsykotika. Siden disse har begrenset effekt, tåles dårlig og kan ha alvorlige bivirkninger, er behovet for alternativer stort.

Oskar H. Sommer har gjennomført en randomisert, dobbeltblind, placebokontrollert multisenterstudie som omfattet 103 pasienter i 35 sykehjem. Studien er unik både i norsk og internasjonal sammenheng.

– Trileptal ga 39 % bedring etter åtte ukers behandling, målt med agitasjons- og aggresjonsskårene av NPI-NH. Men det overraskende var at placeboeffekten var like god, over 36 %, til tross for at pasien-

tene ikke hadde samtykkekompetanse og ikke visste at de deltok i en studie. Det kan tyde på at den lille ekstra oppmerksomheten både pasienten og pleierne får under en studie, med jevnlig besøk fra spesialisthelsetjenesten, minsker behovet for medisiner. Studien viser med andre ord at det ikke bare trengs bedre medikamenter, men også flere kompetente hender i eldreomsorgen, sier Sommer.

Han disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo 20.8. 2010, med avhandlingen *Agitation in patients with dementia – challenges in diagnosis and treatment*.

Eline Feiring
eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Oskar H. Sommer.
Foto privat

Ordforklaringer

Trileptal: Er en videreutvikling av Tegretol, men byr ikke på så store interaksjonsproblemer som dette. Det er bedre egnet til bruk hos personer med demens, som i gjennomsnitt tar mer enn seks forskjellige medikamenter.

NPI-NH: Neuropsychiatric Inventory, Nursing-home Version er ett av to mye brukte intervjuverktøy til måling av atferdssymptomer og psykiske symptomer ved demens. Sommer har sammenliknet dette med det urofokuserede verktøyet BARS (Brief Agitation Rating Scale), og funnet at det enklere og kortere verktøyet BARS var mye bedre egnet til å måle forandring i urosymptomer under behandling.